

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Daniel Žižka

Název práce: Analýza potřeb obětí domácího násilí v kontextu sociální služby

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Lukáš Dirga

1. CÍL PRÁCE (*uveďte, do jaké míry byl naplněn*):

Autor Daniel Žižka (dále jen autor) si pro svou bakalářskou práci (dále jen BP) vybral aktuální téma domácího násilí. Za cíl své práce si zvolil „zjištění klientských potřeb, které ze svého pohledu vnímají pracovníci intervenčního centra, v rámci procesu poskytování služby pro oběti domácího násilí“ (str. 16). Výzkumnou otázku si definoval takto: „Jaké bariéry a stimuly, vnímají pracovníci sociální služby při procesu naplňování potřeb obětí domácího násilí?“ (str. 16). Cíl práce považuji za nešťastně/nevhodně definovaný s ohledem na skupinu účastníků výzkumu. Cíl se podařilo naplnit pouze částečně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Předložená BP má logickou strukturu. Autor se opírá o vlastní terénní výzkum. V teoretické části se autor snaží nabídnout diskusi hlavních konceptů. Teoretická část je na přijatelné úrovni. Pozitivně hodnotím, že se autor snaží nenahlížet na oběti domácího násilí jako na homogenní skupinu (právně-formalistický pohled), ale dokáže reflektovat rozdílné skupiny obětí. V praktické části ale tento přístup nevyužívá, což je škoda. Je to ale způsobeno do značné míry metodologickými nedostatky, které rozvádím níže.

Zvolený kvalitativní přístup ve formě případové studie jedné konkrétní služby považuji za relevantní. Není ale jasné, proč autor (s ohledem na definovaný cíl práce) nezahrnul do svého výzkumu samotné oběti domácího násilí? Když chci zjišťovat klientské potřeby, tak se nabízí dotázat se na ně přímo klientů. V podstatě se jedná o kvazi-evaluační výzkum konkrétní sociální služby, kde chce autor zjistit bariéry/stimuly ovlivňující využívání dané služby jejími klienty. Pohled sociálních pracovníků je jistě relevantní, ale v práci nenacházím zdůvodnění, proč se na uvedené neptal samotných klientů (o to více, když se autor v práci opírá o analýzu potřeb). Autor měl (a neučinil tak) vysvětlit a reflektovat, proč neužil emickou perspektivu, ale nahlíží na potřeby jedné skupiny perspektivou skupiny jiné. Pojetí práce působí spíše tak, že autor vypovídal o potřebách zaměstnanců intervenčního centra, než o samotných klientech – příkladem je kapitola s názvem Nespolehlivý klient, kde přebírá pouze jeden pohled a label klientů jako nespolehlivých, ale důvody a překážky, které mohou mít klienti při rušení schůzek, zcela ignoruje. V další kapitole se zabývá psychohygienou na straně zaměstnanců – opět zde nejde o klientské potřeby, ale potřeby zaměstnanců. Celá práce je tak spíše o potřebách zaměstnanců a překážek, které oni reflektují. Autor se k tomu vyjadřuje velmi stroze v závěru, kdy hovoří o tom, že z etických důvodů nemohl oběti do výzkumu zahrnout. Není jasné proč a takové zdůvodnění je z mého pohledu nedostatečné. Volbu účastníků výzkumu považuji za minimálně nešťastnou. I přes to ale zaslouží autor ocenit za provedený výzkum a za předložená zjištění, ačkoliv nekonvenují s výzkumným záměrem.

Za nejasné také považuji, že se autor ve své práci věnuje skupině obětí domácího násilí. V praktické části BP ale tuto specifickou ni jak nereflkuje a pracuje s oběťmi bez reflexe vlivu daného typu násilí (výjimku může představovat zmínka o krizových bytech). Jak se tedy do potřeb/stimulů promítá to, že se jedná o oběti domácího násilí? Autorem předložené argumenty a doporučení mají obecnou povahu a znovu to dokládá fakt, že jím předložená zjištění se netýkají konkrétní skupiny obětí domácího násilí, jakožto spíše sociální služby obecně.

Interpretace autora je spíše povrchní (někdy autor jen opakuje výpovědi respondentů). Autor ve své BP příliš nepropojuje teoretickou a praktickou část. Velmi zvláště na mě také působí označení účastníků výzkumu jako I01C; I02C; I03C; I04C; I05C (obzvláště v případě kvalitativního výzkumu). Ocenit bych chtěl naopak snahu autora získat detailní informace na základě kombinace skupinového a následných individuálních rozhovorů. Pozitivní je také pokus o reflektování vlastních limitů (kap. 3.6.).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA *(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):*

Po formální stránce působí BP podprůměrným dojmem. Při citování zdrojů není autor jednotný a důsledný (Ševčík a Špatenková, 2011 X Ševčík, Špatenková, 2011 – str. 3). O nedůslednosti autora svědčí i to, že zaměňuje jména citovaných autorů (např. Hartl a Hartlová X Hertl a Hertlová – str. 14). Nelogické je odkazování na zdroje vztahující se ke stejné části textu ve dvou rozdílných závorkách (str. 4, 7 a další). Rušivě působí nadužívání „smogových slov“, v případě autora slovo právě („*Aby právě oběť nebyla sama na svoji životní situaci, existuje sociální služba zvaná Intervenční centrum, které řeší právě problematiku domácího násilí. Právě okolo intervenčního centra se bude točit moje bakalářská práce.*“ – str. 1). Za nevhodné považuji také velmi krátké kapitoly (např. kap. 4) či zcela prázdné kapitoly (např. 4.1.). Jazykový projev autora je nicméně přijatelný a práce je poměrně čitelná.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE *(celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):*

Oceňuji snahu autora provést vlastní empirický výzkum a prezentovat výsledky svého bádání odborné veřejnosti. Z práce mám však rozporuplný dojem způsobený na jedné straně definicí cíle (analýza potřeb obětí / klientů) a volbou skupiny účastníků výzkumu (zaměstnanci). Autor tak chce analyzovat potřeby jedné skupiny pohledem skupiny druhé. To mu dává jen částečnou šanci záměr práce naplnit. Zdůvodnění autora v tomto směru považuji za nepřesvědčivé. Celková kvalita práce je průměrná.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ *(jedna až tři):*

Proč považuje autor za neetické dělat výzkum se skupinou obětí trestných činů? V čem tato neetičnost spočívá? Je to neetické pouze v případě jím analyzovaného centra, nebo považuje výzkum s oběťmi celkově za neetický? Není jasné, co jsou ony „etické důvody“, kvůli kterým vychází celý výzkum pouze z perspektivy zaměstnanců.

Proč autor považuje cíl práce za splněný, když jak sám uvádí, nabízí zprostředkovaný pohled. Může být dle autora analýza **potřeb** skupiny skutečně provedena, aniž bychom se daných aktérů na jejich potřeby zeptali? Může někdo jiný určit, co potřebují já jako oběť násilí?

Autor v názvu práce hovoří o obětech domácího násilí. Jak se tato specifická v jeho BP projeví? Respektive, reflektuje autor při prezentaci zjištění, že se jednalo o oběti domácího násilí a jak se liší jejich potřeby od potřeb obětí jiného typu násilí? Je uvedené v práci zahrnuto?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA *(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):*

Dobře.

Datum: 11. 5. 2024

Podpis: